

פעילות משפחתית עצמאית בתחנות "שביל הערכים"

ברוכים הבאים לאתר הלאומי הקסטל, לאורך השביל בו תלכו מוצבות מספר תחנות פעילות, העוסקות בערכים שעל מתוך סיפורי הקרבות בדרך לירושלים. לשם הפקת המרב מכל תחנת פעילות אנו ממליצים לכם לחבור אל משפחות נוספות באתר ולבצע את המשימות יחדיו.

כללי ההשתתפות

- 1** הקפידו על בטיחותכם והשתמשו במתקנים רק בצורה המתוארת בשילוט ההסבר.
- 2** לכו רק על גבי השבילים המסומנים
- 3** בכל תחנה זמן קצוב הנמדד באמצעות שעון עצר. אנא עמדו בזמנים המוקצים לכל תחנה ואפשרו לאחרים להשתתף בפעילות.
- 4** נקודות הישיבה בתחנות מיועדות לטובת משתתפי הפעילות בתחנה. אין לנצלן לשהייה ממושכת, פיקניק וכדומה.
- 5** האתר הינו אתר הנצחה, אנא נהגו בכבוד הראוי למקום בו נהרגו ונפצעו לוחמים רבים.

סרט פתיחה

ניתן להפעיל את הסרט באופן עצמאי- הכפתורים מימין למסך, אורכו כ-3 דקות.

אנו מאחלים לכם ביקור מוצלח וחוויתי.
צוות האתר

הולכים בשביל הערכים

תחנה ראשונה: נחישות

עם תחילתן של פעולות האיבה הערביות, שהתמקדו בניסיונות לנתק את ירושלים מן המרכז, הותקפו גם הדרכים אל העיר. שיירות כלי רכב משוריינים עם מזון, מים, דלק ותחמושת, שנשלחו אל הנצורים בירושלים, הותקפו אף הן. נחישותם של הלוחמים ודבקותם במשימה חרף כל הקשיים אפשרה את ההתמדה ואת השגת המטרה.

לפניכם "דרך הנחישות" המחולקת לקטעים המציינים נקודות בדרך לירושלים. ודאו שכל לוחות העץ מוצבים צמודים בצד אחד של המתקן. על כל לוח יעמדו 2 – 3 משתתפים החל מהקרב ביותר למרכז הדרך. הלוחות שיוותרו ללא שחקנים, לא ישמשו אתכם במשימה. לביצוע המשימה: קראו את ההוראות שעל השילוט.

בסיום המשימה חישבו יחד:

- 1 מה היה האתגר המרכזי שעמד בפנינו וכיצד התגברנו עליו?
- 2 כיצד נחישות באה לידי ביטוי בביצוע המשימה?
- 3 באלו מצבים בחיי היומיום נדרשת מאתנו נחישות?

צילום: רפי קני

תחנה שניה: רעות

בלילה של ה-2 באפריל (אור ל-3 באפריל) כבשה פלוגת הפלמ"ח מגדוד הפורצים בפיקודו של אליהו סלע את הכפר והמשלטים הסמוכים. על קשיי הקרב סיפר יעקב סלמן, מפקד פלוגת החי"ש במקום: "הקרב סביב המוצבים ההיקפיים נמשך כל הלילה וברביעי בחודש. בקשתו של מפקד פלוגת החי"ש לקבל סיוע בלוחמים נוספים ובהחלפת לוחמיו הפצועים והתשושים נדחתה וכוחותיו נאלצו להמשיך להתארגן להגנת המרחב". ערך הרעות יחד עם הערבות ההדדית הם שאפשרו ללוחמים להתמיד ולהצליח בקרב למרות התנאים הקשים בשטח.

לפניכם קיר הרעות הבנוי כמסלול חבלים. בתחנה זו תתנסו ותכירו בכוחה של הרעות בין בני אדם כערך מרכזי להצלחה בדרך להשגת מטרה. לביצוע המשימה: קראו את ההוראות שעל השילוט.

בסיום המשימה חישבו יחד:

- 1** כיצד פעלתם על מנת לאפשר למשתתפים אחרים לעבור במסלול?
- 2** מה חשיבות הפעולות שנקטתם ליחסים בין בני אדם אל מול משימות ואתגרים?
- 3** מה נוכל לקחת להמשך הדרך ממשימה זו ומסיפורם של הלוחמים?

הולכים בשביל הערכים

תחנה שלישית: מנהיגות

הדרמה הגדולה של הקרב התרחשה במהלך הנסיגה של הלוחמים בלילה שבין ה-7 ל-8 באפריל. החלטת המפקדים להישאר כדי לאפשר את נסיגתם של הלוחמים יצרה נורמה לחימה חדשה. בשלב זה ניתנה פקודת הנסיגה של מפקד כיתת הפלמ"ח שהגיע למקום, שמעון אלפסי: "הטוראים ייסוגו [...] המפקדים יחפו על נסיגתם". בקרב הנסיגה התגלתה עוצמתם הרוחנית של המפקדים בעת שהיוו דוגמה ומופת תוך לקיחת אחריות ומנהיגות עבור פקודיהם.

לפניכם מגרש ובו עמדות משדה הקרבות בדרך אל העיר. בתחנה זו תוכלו להתנסות ולהכיר בכוחה של מנהיגות להוביל להצלחה. **לביצוע המשימה: קראו את ההוראות שעל השילוט. אם קבוצתכם קטנה מ-15 משתתפים, השתמשו בחצי מגרש.**

בסיום המשימה חישבו יחד:

- 1 במה סייעו הנחיותיו של המנהיג להצלחתכם כקבוצה?
- 2 אלו תכונות נדרשות למנהיג על מנת להניע את קבוצתו לפעולה למען המטרה?
- 3 מה נוכל לקחת להמשך הדרך ממשימה זו ומסיפורם של הלוחמים?

בהגיעכם אל צומת הדרכים, היכנסו לתעלת הקשר (שנחפרו לאחר מלחמת העצמאות ע"י צה"ל), לכו בעקבות החצים והגיעו לשני בונקרים מוארים במידה מצומצמת באחרון צפוי רעש. החוששים ממקומות אפלים או מרעש, יכולים לעקוף את הבונקרים בשביל היוצא מהתעלה ימינה ולפגוש את יתר חברי הקבוצה בסלע ההנצחה.

תחנה רביעית (בונקר): אמינות

כוחות הפלמ"ח וגדוד מוריה השתמשו בבתים ובמתקני הכפר כעמדות ביצור. על איכות הביצורים בתקופה ניתן ללמוד מדו"ח הסיכום על הקרב: "...היה הכרח להגביר את העמדות ולא היו אנשים. המקום אינו מבוצר, חסרה גדר, קשר בין עמדות אין. לא תעלות גישה ולא טלפונים". כל אלו מחדדים את החשיבות ערך האמינות העברת מידע מהימן ומדויק בין הלוחמים בתנאי השטח הקיימים. במשימה זו יבוא לידי ביטוי ערך האמינות, חברי הצוות יצטרכו לתת מענה נכון ומדויק תוך זמן קצר "בזמן אמת" ובתנאים מאתגרים.

המטרה: לעצור את המתקפה ולהזעיק תגבורת על ידי הפעלת מערכת הקשר של הבונקר בזמן הקצר ביותר.

לביצוע המשימה: האזינו להנחיה שתשמע מספר שניות לאחר כניסתכם אל הבונקר.
■ משימה זו ניתנת לביצוע על ידי מינימום 10 משתתפים.

בסיום המשימה חישבו יחד:

- 1 מה גרם לכם לקחת חלק בהצלחת המשימה?
- 2 כיצד דיווח אמין משפיע על הקבוצה?
- 3 אמת היא ערך חשוב. האם אמירת אמת נכונה בכל מצב? חשבו על פעמים שהחלטתם לא לומר את האמת. האם ההחלטה הועילה או הזיקה?

צילום: רפי קניץ

הולכים בשביל הערכים

מיצג הקרב – בבור המים

המיצג נמשך כ-11 דקות, מציג את סיפורו המרגש של כיבוש הקסטל וכולל תיאור של קרבות ונפגעים.

הצפייה בסרט מומלצת מגיל 10 ומעלה.

לאחר המיצג, מומלץ לטפס אל פסגת הקסטל לתצפית היקפית מרהיבה אל מרחבי הרי יהודה וירושלים הממחישה את הפיתוח הנרחב של האזור מאז ימי כיבוש הקסטל ועד ימינו.

לאחר התצפית חוזרו לצומת הדרכים והמשיכו ישר (מערבה) בדרך הנופית עד מגרש החניה.

"...פה רתחו בשמש זפת ועופרת.
פה עברו לילות באש וסכינים.
פה שוכנים ביחד עצב ותפארת,
משוריין חרוך ושם של אלמוני.

באב אל וואד,
לנצח זכור נא את שמותינו,
שיירות פרצו בדרך אל העיר.
בצידי הדרך מוטלים מתינו.
שלד הברזל שותק כמו רעי...."

חיים גורי
מתוך שיר "הרעות"

באתר חניון לילה מסודר ללינת קבוצות.
הלינה בתיאום ובתשלום מראש במערכת
ההזמנות באתר האינטרנט של רשות הטבע
והגנים: [/https://www.parks.org.il/sales-system](https://www.parks.org.il/sales-system)

ניתן להזמין סיורים מודרכים וסיורי עששיות
לאורך שביל הערכים בטלפון: 08-6220835

הולכים בשביל הערכים